

KDV İadelerine İlişkin Bazı Listelerin Elektronik Ortamda Gönderilmesi

A. Giriş:

Bilindiği üzere, KDV iade sistemindeki değişiklik, 53 No'lu KDV Sirküleri ile 27.01.2010 tarihinde yayımlanmıştır.

Bakanlık ilgili sirküler ile daha önce kağıt ortamında vergi dairesine verilen ve kontrolü günleri alan KDV iadesi listeleri ile ilgili düzenleme yapmıştır. Yapılan bu düzenleme ile VEDOP üzerinden manüel olarak yapılan kontroller ile vergi dairelerinin kırtasiyecilikten ve bir kısım formalitelerden kurtarılması amaçlanmıştır. KDV iade işlemlerine hız kazandırılması, işlemler açısından asgari bir standart getirilmesi ve uygulama birliğinin sağlanması iddası ile bugün uygulamada olan KDV İadesi Risk Analizi Projesi uygulamaya konulmuştur.

Bu uygulamayla daha önce Kâğıt ortamında vergi dairesine verilen, (İndirilecek KDV Listesi, Yüklenilen KDV Listesi, Satış Faturaları Listesi ve Gümrük (Çıkış) Beyannamesi Listesi)'nin, Ocak-2010 döneminden itibaren elektronik ortamda verilmesi zorunlu hale getirilmiştir.

B. Kapsam

1. İşlemler Bakımından

KDV Kanununun;

(8/2) maddesi uyarınca fazla ve yersiz ödenen vergilerden,

(9/1) maddesi ile Bakanlığa tanınan yetki kapsamında getirilen sorumluluk uygulamalarından,

(29/2) maddesi uyarınca indirimli orana tabi işlemlerden,

32' nci maddesine göre de bu maddede sayılan istisna kapsamındaki işlemlerden Kaynaklanan KDV iade taleplerinde, "indirilecek KDV listesi", "yüklenilen KDV listesi" ve "satış faturaları listesi" ile iade için ibrazı istenilen durumlarda "gümrük (çıkış) beyannamesi listesinin elektronik ortamda alınması uygundur.

2. Mükellefler Bakımından

KDV mükelleflerinin tamamı yukarıda belirtilen iade taleplerini bu uygulama kapsamında yapacaklardır.

C. Diğer Hususlar

1. Söz konusu listelere, fatura düzenleme limitinin altında kalsa dahi her bir belge kaydedilecektir.

2. Aynı mükelleften yapılan alımlar belge bazında bu listelere ayrı ayrı girilecektir.

3. İade talebine ilişkin olarak ibrazı gereken ve bu listelerin dışında kalan diğer belgelerin önceden olduğu gibi vergi dairesine intikal ettirilmesi gerekmektedir. (İhraç Kayıtlı teslimlere ait satış faturaları, gümrük Beyannameleri, Sanayi sicil Belgesi, Kapasite raporu Vb. belgeler)

4. Elektronik ortamda alınan indirilecek ve yüklenen KDV listeleri ile satış faturaları listesinin ve iade için ibraz istenilen durumlarda gümrük (çıkış) beyannamesi listesinin ayrıca kâğıt ortamında verilmesine gerek bulunmamaktadır.

5. Bu mükelleflerin iade taleplerinin, iade için aranılan diğer tüm belgelerin vergi dairesine ibraz edildiği tarih itibarıyla geçerlilik kazanacağı tabiidir.

6. Vergi dairelerince, mükelleflerin iade talepleri ile ilgili belgelerin tümü elektronik ortamda alınacak, ileride sistem tarafından üretilecek KDV İadesi Kontrol Raporu çerçevesinde değerlendirilerek ilgili KDV Genel Tebliğlerinde belirlenen usul ve esaslar çerçevesinde sonuçlandırılacaktır.

Uygulamanın Getirdiği Sıkıntılar:

1-Halen ilgili vergi dairelerinde, internet ortamında işlemlerini gerçekleştiren mükelleflerin vergi iadesini alabilmesi vergi daireleri arası borcu olup olmadığı ve yoklama yapılması için yazışmalar, yapılmaktadır.

Bunun yanı sıra, 2005 yılından önce basıma veyahut tasdike konu edilmiş belgelerin sisteme intikal etmemesinden dolayı bu belgelerin yeniden sisteme girilmesi iade ve mahsup işlemlerini aksatmaktadır.

2- Sistemin en büyük ve kabul edilmez eksiklerinden biri de imalatçılarda yüklenen KDV listesinin idarenin istemiş oldu şablona göre hazırlanarak sisteme yüklenmesidir.

Bilindiği üzere bazı üretim işletmeleri yüzlerce çeşit ham ve yardımcı malzemedan imalat yapmaktadır. Bu üretimde ortaya konulan üretim reçetesi doğrultusunda yapılmaktadır.

Örneğin; Entegre bir tekstil fabrikasını düşündüğümüzde, üretim süreci pamuktan başlayıp üretimin en son aşaması olan ütü ve paketlemeye kadar uzanan bir süreçtir. Bir elbise üretiminde ne kadar pamuk, iğne, iplik, düğme, astar vb. malzeme kullanıldığı tespit edilebilir fakat hangi firmanın faturasından ne kadar kullanıldığını kanıtlamak güç ve imkansızdır.

Bu örneği sanayinin değişik kollarında çoğaltabiliriz. Bu çerçevede yapılan ve internet üzerinden verilecek yüklenen KDV listelerinin gerçekçi olmayacağı açıktır. İdarenin tedarikçi ihracatçılar ile imalat faaliyeti yapan firmaların internet ortamında verilmesi gereken yüklenen KDV listelerinin hazırlanması konusunda yeni bir düzenlemeye gitmesi daha gerçekçi olacaktır.

3-Yüklenen KDV listelerinde iadeye konu edilen ihracat faturasının düzenleme tarihinden sonra alınan masraf faturalarının yüklenen KDV'leri idarece iadede çıkarılması yönünde sistem ikaz vermektedir.

Bilindiği üzere ihracatlar Gümrük Beyannamesi ile yapılmaktadır. Gümrük beyannamelerinin de ihracat faturası düzenlenmeden açılması mümkün değildir. Bazı yüklenimlerde malın filii ihraç tarihine kadar doğmaktadır.

Bu nedenle sistemde ne kadar ihracat faturası tarihi istense de yüklenilecek KDV'lerin malın çıkış tarihine göre düzeltilmesi daha doğru olacaktır.

4-Sistem Mükellefin indirilecek KDV listesindeki mükellefler ile bu mükelleflerin vermiş olduğu BA ve/veya BS formlarından kontrol edilmekte BA-BS formlarında herhangi bir küçük yanlışlık yapılması, firmaların yeniden listelerini düzenlemesi ve usulsüzlük cezası ile karşı karşıya kalmalarına sebep olmaktadır.

5- Risk analiz sistemi uygulamaya girmeden önce manuel olarak yapılan kod araştırmalarında tedarikçilerin en çok iki alt kademe aşağıya inilebildiği, yeni sistemle birlikte istenirse daha çok alt kademelere inilebileceğini belirtilmektedir.

Ancak, Bakanlığın uygulamaya koyduğu risk analiz sisteminde halen eski kod listeleri üzerinden taramalar yapılmaktadır. Herhangi alt kademede rapor veyahut herhangi bir olumsuzluk tespit edilmesi halinde mükelleflerden ilgili firmanın faturası indirimlerden ve iadeden çıkartılması istenmektedir. Bu da firmaların iade işlemlerine sekte vermektedir.

D. Sonuç

Maliye Bakanlığının uygulamaya koyduğu KDV iadesi risk analiz sistemi, KDV iadesine konu belgelerin elektronik ortamda KDV Beyannamesi ile birlikte gönderilmesi yukarıda bir kısmına değinilen sorunları da beraberinde getirmiştir.

Bu durumun ise yıllardır vergisel ödevlerini kanunlara uygun olarak yerine getiren dürüst vergi mükelleflerini sıkıntıya düşürdüğü gözlenmektedir. Sözde " Kod Sistemini" kaldıran yeni sistemin vergi mükelleflerin KDV iadesi taleplerinin hızlı bir şekilde yerine getirilmesini sağlayacağı ve kırtasiyeciliği sona erdireceği söylenen risk analiz sistemi kısa sürede mükellefler açısından daha da büyük sorunlar yaratır hale gelmiştir.

Gelir İdaresi Başkanlığı'nın sirküleri ile yapılan düzenleme sonucunda mükellefin temel haklarından biri olan KDV iadesi Hakkı engellenmiş durumdadır. İlgili sirkü'nün yayınladığı tarihten bugüne kadar tereddütlü hususlara ilişkin olarak idareye yapılan başvurulara yanıt alınmadığı gibi bu konularda herhangi bir düzenlemeye de gidilmediği gözlenmektedir.

Mükelleflerin KDV iadelerinin kilitlenmesine ve iş yapamaz hale gelmesine yol açan uygulamanın bir an önce gözden geçirilmesi ve düzeltilmesinde fayda görülmektedir.

Mehmet İNAN
Denetçi